

III. ODTÜ ARKEOMETRİ ÇALIŞTAYI

TÜRKİYE ARKEOLOJİSİNDE METAL:
ARKEOLOJİK VE
ARKEOMETRİK
ÇALIŞMALAR

Prof. Dr. Halet Çambel
Onuruna

Bildiriler Kitabı

3 - 5 Ekim 2013
Kültür ve Kongre Merkezi
D Salonu

ORTA DOĞU TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

NİF DAĞI KAZISI DEMİR ESERLERİN KORUMA VE ONARIMLARI

Ceren BAYKAN

Trakya Üniversitesi, Edirne Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu
Mimari Restorasyon Programı
cerenbaykan@gmail.com

ÖZET

İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Elif Tül Tulunay başkanlığında yürütülen Nif (Olympos) Dağı araştırma ve kazıları; Buca, Bornova, Torbalı ve Kemalpaşa ilçeleri sınırlarında kalmaktadır. Proje kapsamındaki dört farklı kazı alanından gelen %95'i demir malzemeden oluşan yaklaşık 2000 buluntuya, 2009-2012 yılları arasında koruma onarım çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmada Anadolu kazılarında genellikle göz ardı edilen demir eserlerin korunması, temizliği, onarımı ve depolama şartları üzerine kazı kapsamında yapılan uygulamalar açıklanmış; uygulanan yöntemlerin olumlu ve olumsuz sonuçları tartışılmıştır. Demir buluntuların arkeometrik yöntemlerle araştırılması sırasında yapılan koruma ve onarımın yeterli olup olmadığı ve uygunluğu da değerlendirilmiştir. Ayrıca uygun laboratuvar ve depo ortamının hazırlanması gibi bazı genel konulardan da söz edilmiştir. Kazının farklı bir buluntu grubunu oluşturan ve çoğunluğu cevher ve cüraf parçalarından oluşan üretim atıklarına yönelik çalışmalar ve koruma önlemleri konusuna da değinilmiştir. Genellikle metal restorasyonu çalışmalarında üzerinde çok durulmayan demir malzemenin Nif (Olympos) Dağı kazısı temel alınarak, geçirdiği aşamalar ve sonuçlar burada verilmiştir.

ANAHTAR KELİMELELER: Nif Dağı kazısı, demir, koruma, onarım

CONSERVATION AND RESTORATION OF IRON OBJECTS FROM NIF MOUNTAIN EXCAVATION

ABSTRACT

Nif (Olympos) Mount excavation and investigation project conducted by Prof. Dr. Elif Tül Tulunay from İstanbul University is within the borders of Buca, Bornova, and Torbalı and Kemalpaşa towns. Nearly 2000 metal objects, of which 95% consists of iron, from four individual areas of the project were cleaned, conserved and restored between 2009 and 2012. This study aims to explain applications of cleaning, restoration, conservation and storage conditions of iron objects, often overlooked by many excavations conducted in Anatolia. In this study, negative or positive effects of applications were also discussed. An assessment regarding whether the conservation and restoration conducted during archaeometrical research these iron objects are enough has been made. Furthermore, the optimum laboratory and storage conditions and other general matters have been discussed. Research and preventive conservation of other artefact groups mainly consisting of ores and slag pieces was furthermore discussed.

Iron materials, often neglected within many metal restoration projects, and the results of the work conducted for the Nif (Olympos) Mount Project has been detailed in this study.

KEYWORDS: Nif Mountain excavation, iron, conservation, restoration

GİRİŞ

İstanbul Üniversitesi, Klasik Arkeoloji Bölümü'nden Prof. Dr. Elif Tül Tulunay başkanlığında sürdürülen Nif (Olympos) Dağı araştırma ve kazıları (Tulunay, 2006; 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2012); Buca, Bornova, Torbalı ve Kemalpaşa ilçeleri sınırlarında